

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „РАН БОСИЛЕК“

5300 Габрово, ул. “Орлово гнездо” 12, www.ranbosilek.com

тел.: 066 / 807 516 e-mail: info-700102@edu.mon.bg

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ УЧЕБНА 2026/2027 ГОДИНА

I. Въведение

Съвременното училище е призвано да бъде не само институция за предаване на знания, но и пространство за развитие, подкрепа и пълноценна социализация на всички деца. В тази връзка ОУ „Ран Босилек“ – гр. Габрово изготвя настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи за учебната 2026/2027 година, която е част от цялостната стратегия на училището за развитие на приобщаващото образование.

Програмата се базира на принципа, че всяко дете има право на качествено образование, на уважение към своята индивидуалност и на равен шанс за успех в живота. Тя е изготвена в съответствие с националните и европейски политики за образование и интеграция, както и с редица ключови документи – Закон за предучилищното и училищното образование, Наредба за приобщаващото образование, Закон за закрила на детето, Закон за защита от дискриминация, Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, както и международни конвенции за защита на правата на децата.

Програмата очертава мерките и дейностите, чрез които училището ще осигури подкрепяща среда за всички ученици, особено за тези от уязвими групи – деца със специални образователни потребности (СОП), хронични заболявания или увреждания, деца в риск, деца от етнически малцинства, деца-бежанци, деца-сиропиталища и полусираци, както и ученици с изявени дарби, които също имат нужда от специфична подкрепа, за да разгърнат пълния си потенциал.

II. Основни принципи и цели

Основни принципи

- **1. Равнопоставеност и недискриминация** – всички ученици имат еднакво право на достъп до качествено образование и подкрепа, независимо от техния произход, етнос, религия, здравословно състояние или социален статус.
- **2. Толерантност и уважение** – училището насърчава култура на взаимно уважение и сътрудничество между учениците, учителите и родителите, в която различията се възприемат като богатство, а не като пречка.
- **3. Индивидуален подход** – признава се уникалността на всяко дете и се разработват индивидуални стратегии и програми, съобразени с конкретните му нужди и способности.

- **4. Съхраняване на етнокултурното многообразие** – подкрепя се участието на деца от различни етнически и културни среди, като се създават възможности за изява на техните традиции, език и култура.
- **5. Партньорство и споделена отговорност** – приобщаващото образование е възможно само чрез активното взаимодействие между училище, семейство, институции и неправителствени организации.

Цели

- Създаване на сигурна и подкрепяща училищна среда, която мотивира учениците да учат, да се развиват и да участват активно в училищния живот.
- Осигуряване на достъп до адаптирани и ефективни методи на обучение, които да отговарят на индивидуалните възможности и потребности на учениците от уязвими групи.
- Пълноценна интеграция и socialisation на учениците чрез участие в извънкласни дейности, клубове, проекти и инициативи, които развиват социални умения и самочувствие.
- Превенция на отпадането от училище чрез ранно идентифициране на проблемите и оказване на навременна помощ.
- Развитие на личностния потенциал и дарби – стимулиране на творческите, спортните и научните изяви на учениците.

III. Подкрепа за личностното развитие

1. Обща подкрепа

Общата подкрепа е насочена към всички ученици и цели да гарантира, че всеки един от тях има възможност да участва пълноценно в училищния живот. Тя се осъществява чрез:

- **Екипна работа на учителите и педагогическите специалисти** – редовни съвещания за обмен на добри практики, съгласуване на подходи за работа с класове и отделни ученици, съвместно решаване на проблеми. Това позволява изграждане на единна училищна политика за приобщаване.
- **Кариерно ориентиране** – чрез педагогически съветник и външни консултанти учениците получават подкрепа за избор на бъдеща професия, развиват умения за самооценка и изготвят лични кариерни планове.
- **Занимания по интереси** – осигуряват възможности за изява в различни области: наука, изкуство, спорт, технологии, гражданско образование. Чрез тях учениците развиват ключови компетентности и умения за работа в екип.
- **Библиотечно-информационна дейност** – достъп до безплатни учебници, книги и дигитални ресурси, насърчаване на четенето и информационната грамотност.
- **Здравна грижа** – организиране на профилактични прегледи, здравни беседи, кампании за здравословен начин на живот и превенция на зависимости.
- **Превенция на насилието и проблемното поведение** – изграждане на позитивен училищен климат, провеждане на тренинги за социални и емоционални умения, предоставяне на психологическа помощ при нужда, както и работа със семейството и общността при кризисни ситуации.

- **Допълнителни занимания за превенция на обучителни затруднения** – логопедична работа, уроци за ограмотяване, консултации по предмети. Специално внимание се обръща на учениците, за които българският език не е майчин.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа е индивидуализирана и се предоставя след задълбочена оценка на потребностите на ученика. Тя включва:

- разработване на индивидуални образователни програми (ИОП);
- работа с ресурсни учители, логопеди, психолози и рехабилитатори;
- консултации и обучения за родителите, които да подпомогнат сътрудничеството между училището и семейството;
- партньорство със специализирани институции – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦППЛР), социални служби, неправителствени организации.

IV. Очаквани резултати

- повишаване на успеваемостта и активността на учениците от уязвими групи;
- намаляване на броя на отсъствията и риска от отпадане от училище;
- създаване на по-толерантна и подкрепяща училищна среда;
- по-активно участие на родителите в училищния живот;
- развитие на социалните и емоционални компетентности на учениците;
- стимулиране на даровити деца чрез състезания, олимпиади и творчески изяви.

V. Мониторинг и оценка

- регулярни отчети на екипа за личностно развитие;
- анализ на посещаемост, резултати от обучение и дисциплина;
- анкетиране на ученици, родители и учители за ефективността на предприетите мерки;
- изготвяне на годишен доклад и представянето му пред педагогическия съвет и директора.

VI. Заключение

Програмата за равни възможности и приобщаване е документ, който очертава ясна визия за развитието на училището като общност, в която всяко дете е важно и подкрепено. Тя не е формална част от документацията, а жива система от мерки, която изисква постоянство, последователност и екипна работа. Успешното ѝ прилагане ще създаде една по-добра и справедлива образователна среда, в която учениците от уязвими групи ще могат да се развиват и реализират пълноценно.

ДЕЙНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

№	Дейности	Срок	Отговорник
Мерки за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие			
1	Определяне на координатор за организиране и координиране на процеса на осигуряване на подкрепа за личностно развитие	септември 2026г.	директор
2	Обсъждане на обобщената информация за индивидуалния напредък и необходимостта от конкретни мерки за обща подкрепа за личностно развитие	септември 2026г.	координатор, класни ръководители
3	Планиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в планове за часа на класа.	септември 2026г.	класни ръководители
4	Екипна работа между учителите от даден клас за подпомагане на учебната дейност, по-ефективна работа в групата за ЦОУД и в часовете за консултации.	през учебната година	класни ръководители; учители по предмети и учител на група
5	Анкетно проучване сред учениците и техните родители за установяване потребностите и желанията им и формиране на групи по занимания по интереси.	септември 2026г.	ръководители на групи
6	Сформиране на групи за занимания по интереси, по проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ и по проект „Образование за утрешния ден“	септември 2026 г.	ръководители на групи
7	Включване на ученици в групи за преодоляване на обучителни затруднения, в т.ч по проект „Подкрепа за успех“ (ако училището е включено в идентифицираните училища с концентрация на ученици от уязвими групи).	септември 2026г.	ръководители на групи
8	Осигуряване на взаимодействие и подкрепа в изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (РУО, Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	Учебна 2026/2027 година	класни ръководители, педагогически съветник, екипи

9	Целенасочена работа с родители на застрашени от отпадане ученици, за повишаване на родителския капацитет, за създаване на положително отношение към образованието, чрез различни ефективни форми на взаимодействие, алтернативни родителски срещи, адекватно включване в общи дейности.	Учебна 2026/2027 година	класни ръководители, педагогически съветник
10	Организиране на: тематични срещи с успели хора от ромската общност; тематични срещи по повод отбелязване световния ден на ромите - 8 април; включване на ученици от уязвимите групи в „Ден на ученическото самоуправление“; изработване на информационни материали, постери, брошури в седмицата на толерантността.	Учебна 2026/2027 година	класни ръководители, педагогически съветник
11	Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин; - участие в проектни обучения на МОН. Показване на добри практики и работещи модели и техники.	По плана за квалификаци я на педагогическ ите специалисти	ЗД по УД
12	Дейности на училищната библиотека, свързани с изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация	Учебна 2026/2027 година	библиотекар, класни ръководители, учител по БЕЛ
13	Осигуряване на постоянен достъп до спортната база на училището, компютърната зала и други ресурси на училището.	Учебна 2026/2027 година	учители по учебни предмети
14	Кариерно ориентиране и консултиране на учениците от V-VII клас, свързано с избора на училище, профил, професия.	Учебна 2026/2027 година	педагогически съветник, кариерен консултант от ЦПЛР
15	Провеждане на консултации с напреднали ученици с цел подготовка за участие в олимпиади, състезания и конкурси. Включване в НП: „Ученически олимпиади и състезания“, модул „осигуряване на обучение на талантили ученици за участие в ученическите олимпиади“	Учебна 2026/2027 година	учители по предмети

16	Награждаване на ученици за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност – при и по определен повод за поощрение по реда на ПДУ	Учебна 2026/2027 година	директор
17	Изпълнение на мерки за превенция на агресията и тормоза. Оптимизиране на системата за дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз; отбелязване на Световен ден против тормоза в училище; Отбелязване „Денят на розовата фланелка“, като символ на недопускане на насилие и тормоз на територията на училището; Запознаване всички ученици с Етичния кодекс на училищната общност.	Учебна 2026/2027 година	училищни екипи, УКС, кл. ръководители, педагогически съветник
18	Подпомагане дейностите на училищния ученически съвет и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане, решаване на конфликти, против тормоз и насилие и др. Запознаване с кампанията „Пази детето в Интернет“. „Не си сам“ Националната телефонна линия за деца 116 111	Учебна 2026/2027 година	УУС, УКС, педагогически съветник
19	Изпълнение на съвместни дейности с Районен съд и районна прокуратура за повишаване на правната грамотност на учениците.	по график Учебна 2026/2027 година	класни ръководители
20	Оказване на подкрепа, чрез: предоставяне на учебници (за ученици от V-VII кл.), устройства за включване в ОРЕС;	Учебна 2026/2027 година	ЗД по АСД, класни ръководители
Мерки за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие			
1	Идентифициране на ученици, на които да се предостави допълнителна подкрепа за личностно развитие.	Учебна 2026/2027 година	класни ръководители; педагогически съветник; ресурсен учител
2	Извършване на оценка на потребностите на учениците със СОП или при идентифицирана необходимост	Учебна 2026/2027 година	училищни ЕПЛР

3	Осигуряване на подкрепа на ученици със СОП от специалисти съобразно индивидуалните им потребности – ресурсен учител, логопед, психолог, педагог на ученици със зрителни затруднения.	Учебна 2026/2027 година	директор
4	Осигуряване на кабинети и на образователни ресурси, техника и пр. за оказване на допълнителна подкрепа на учениците със СОП	Учебна 2026/2027 година	директор
5	Включване на педагогическите специалисти в дейности за подобряване на уменията за работа с ученици със СОП, споделяне на добри практики.	По плана за квалификаци я на педагогическ ите специалисти Учебна 2026/2027 година	ЕКК
6	Изпълнение на мерки за недопускане отпадане от училище (съгласно училищната програма за превенция на отпадането).	Учебна 2026/2027 година	училищни екипи; учители; педагогически съветник
7	Стимулиране на личностни изяви на учениците с предоставена допълнителна подкрепа в училищни инициативи (състезания, конкурси и др.).	Учебна 2026/2027 година	училищни екипи; УКС, педагогически съветник
8	Повишаване информираността на родителите: относно отговорността им в процеса на образование на децата им; за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.	на паралелкови родителски срещи Учебна 2026/2027 година	класни ръководители; педагогически съветник
9	Обучение на педагогическите специалисти за работа с деца с аутизъм.	по график съгласно плана за квалификация Учебна 2026/2027 година	директор
10	Допълнителна подкрепа на ученици с изявени дарби, чрез: взаимодействие с клубове и специалисти в научни области, в сферата на изкуствата и спорта за ранно откриване на	Учебна 2026/2027 година	

	талантите и способностите на всеки ученик и насърчаване на развитието и реализацията им чрез училищни екипи за подкрепа; осигуряване на морална и материална подкрепа за ученици с изявени дарби за високи постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; популяризиране на постиженията на изявени учени, споделяне на добрия пример.		
--	---	--	--

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие, в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучение и приобщаване и на необходимостта от подходяща подкрепа.
- Постигане на равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на училището.
- Сътрудничество между всички участници в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие – училището, ученикът, семейството и общността.

Настоящата програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на ученици от уязвими групи е обсъдена и приета с Протокол №12/11.09.2026 г. на заседание на Педагогическия съвет с участието на представители на Обществения съвет на училището.